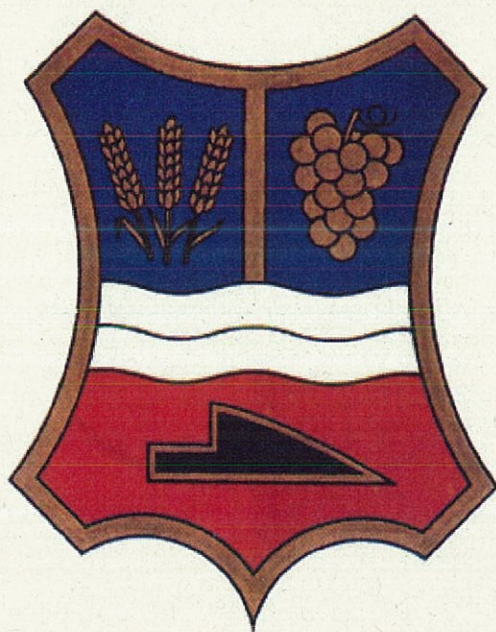

Mezőberény Város
Ifjúsági Konceptiója
2012-2014.

Készült: 2012. augusztus 17.

Tervezet

Tartalom

Bevezetés

1. Az ifjúsági koncepció általános alapelvei	3
2. Általános törvényi háttér	3
3. Városunk mutatóit is meghatározó tényezők	4
3. 1. Demográfiai helyzet, család	4
3. 2. Oktatás, képzés, tehetséggondozás, társadalmi mobilitás	6
3. 3. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci helyzet	7
3. 4. Marginalizálódás, kirekesztettség	8
3. 5. Ifjúság és egészség	9
3. 6. Ifjúság és bűnözés, devianciák	9
3. 7. Közösség, részvétel, közélet	10
4. Vízió	11
5. A koncepció átfogó céljai	11
6. A Koncepció specifikus céljai	12
6. 1. A sikeres társadalmi integrációhoz szükséges környezet fejlesztése	12
6. 1. 1. Gyermekvállalás, család	12
6. 1. 2. Önálló egzisztencia megteremtésének segítése, munkavállalás	13
6. 1. 3. Esélyegyenlőség, szolidaritás	13
6. 2. Az ifjúsági korosztályok és közösségeik érvényesülésének elősegítése	14
6. 2. 1. Tanulás és környezete	14
6. 2. 2. Kultúra értékteremtése, elérhetővé tétele	15
6. 2. 3. Tudatosság és társadalmi integráció	15
6. 3. Az ifjúsági szakma és az ifjúsági civil szervezetek munkájának segítése	16
6. 3. 1. Civil ifjúsági kezdeményezések erősítése	16
6. 3. 2. Ifjúsági célú erőforrások bővítése	17
6. 3. 3. Ifjúságügyi, szakmai munka	17
7. Összegzés	17
8. Záró rendelkezés	18
Melléklet	19

Bevezetés

Az önkormányzat ifjúságpolitikai tevékenységének közvetlen jogforrása az 1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról (Ötv.), melynek 8. §-ában a települési önkormányzat feladatai között a törvény – 1994 óta – felsorolja a gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodást (1994. évi LXIII. törvény 3. § (1) bekezdése). Ezen belül a törvény értelmében a települési önkormányzat maga határozza meg, "a lakosság igényei alapján, anyagi lehetőségeitől függően", mely feladatokat, milyen mértékben és módon lát el.

Mivel a törvényekből nem derül ki, hogy pontosan milyen ifjúsági feladatai vannak az önkormányzatoknak, alapvető fontosságú, hogy a település önkormányzata kidolgozza saját ifjúsági koncepcióját. Az ifjúsági koncepció keretet ad a közép és hosszú távú ifjúságpolitikai célok meghatározására meghatározza az ifjúságpolitikai célok helyi prioritásait. Ezáltal hozzájárul a rendelkezésre álló erőforrások hatékonyabb felhasználásához.

Ennek alapján, a stratégiában megfogalmazott szempontrendszer felhasználásával, az ott meghatározott célokhoz igazodva készült el Mezőberény Város Ifjúsági Koncepciója.

A hazai jogi gyakorlat szerint 18 éves korától számít nagykorúnak egy magyar állampolgár. Ifjúsági korosztálynak mégis a 0-29 éves korosztályt kell tekintenie a jelenleg elfogadott szakmai meghatározások alapján. Ez országos átlagban 36,5%-a a teljes lakosságnak. (A 2012. évi települési létszám adatot korosztályra lebontva az 1. számú mellékletben található korfa mutatja.)

Társadalmunkban egyre csökken az aktívan dolgozó fiatalok aránya. A fiatalok körében növekedett azok létszáma, akik elhúzódnak tanulmányokat folytatnak. Ezzel egyidejűleg egyre élesebben tapasztalható az ifjúság sebezhetősége, az oktatás, a munkaerőpiac és a szabadidő vonatkozásában. A fennálló intézményi rendszerrel szembeni bizonytalanság, az aktív közélettől való tartózkodás jelei szükségessé teszik egy, az ifjúság helyzetét felmérő, a problémák megoldására hosszú távú javaslatokat tevő koncepció megfogalmazását. A felnövekvő generációk társadalmi beilleszkedésének segítése kiemelt fontosságú. Nemcsak az önkormányzatunk veszi ki részét e fontos feladatból, hanem a városunkban működő történelmi egyházak, civil szervezetek, gazdasági egységek, magán személyek, melyek együttműködő támogatására továbbra is, a koncepcióban megfogalmazottak szerint is számítunk. Támogatni kell azokat a kezdeményezéseket, programokat, amelyek a prevenciót tűzik ki célul, átfogó, komplex elképzelést fogalmaznak meg, amelyek széles szakmai és társadalmi összefogáson alapulnak. Úgy kell tekinteni a fiatalokra, mint a változások hordozóira, valódi erőforrásra.

1. Az ifjúsági koncepció általános alapelvei

A település ifjúságpolitikájának arra kell irányulnia, hogy a város megfelelő társadalmi és környezeti feltételeket teremtsen az ifjúsági korosztály számára, ahol biztonságban érezhetik magukat, kiszámíthatóak életviszonyaik, problémák esetén segítséget találnak azok megoldásához, felkészülhetnek a felnőtt életre.

Nagy hangsúlyt kell helyezni az ifjúság **tartalmas szabadidő eltöltésének** segítésére. **Megelőzve ez által a fiatalkori bűnözés kialakulását**, terjedését, segítve az érintett korosztály **mentális, egészségi állapotának javulását**. A koncepcióban horizontális, minden szinten megjelenő alapelvként érvényesül a **hátrányos helyzetű fiatalok támogatása, az esélyegyenlőség megteremtése** (nők, etnikai és kulturális kisebbségek), a sérült, fogyatékkal élő fiatalok beilleszkedését segítő intézkedések.

Kiemelt cél, hogy az ifjúsági koncepció a már meglévő önkormányzati intézkedések figyelembevételével, a valós helyzetet és lehetőségeket figyelembe véve kerüljön elfogadásra.

2. Általános törvényi háttér

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény meghatározza az önkormányzatok különböző területekkel - így az ifjúsággal kapcsolatos - főbb feladatait, melyek az alábbiak:

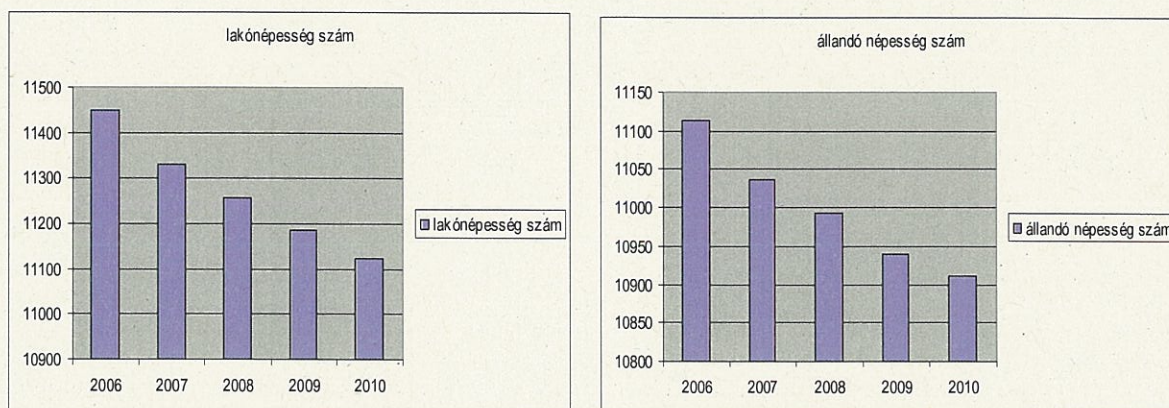
- 8. § (1) bekezdés: "a települési önkormányzatok feladata a helyi közszolgáltatások körében különösen: ...a **gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodás**, ...az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése",
- 8. § (2) bekezdés: "a települési önkormányzat maga határozza meg - a lakosság igényei alapján, anyagi lehetőségeitől függően -, mely feladatokat, milyen mértékben és módon lát el",
- 8. § (5) bekezdés: "a települési önkormányzat a feladatai körében támogatja a lakosság önszerveződő közösségeinek a tevékenységét, együttműködik e közösségekkel".
- 1990. évi LXV. törvény az önkormányzatokról,
- 1991. évi LXIV. törvény a gyermekek jogairól szóló New York-i Egyezmény kihirdetéséről,
- 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról, és végrehajtási rendeletei,
- 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről,
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- 1997. évi CXL. törvény a kulturális javak védelméről és muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről,
- 2004. évi I. törvény a sportról,
- önkormányzati rendeletek, koncepciók (Sportkonceptió, Kulturális Konceptió, Oktatási Konceptió, Nemzetközi Konceptió, Szociális Konceptió, Esélyegyenlőségi terv)
- 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól,
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (2012. szept. 1-jén lép hatályba)

3. Városunk mutatóit is meghatározó tényezők

3. 1. Demográfiai helyzet, család

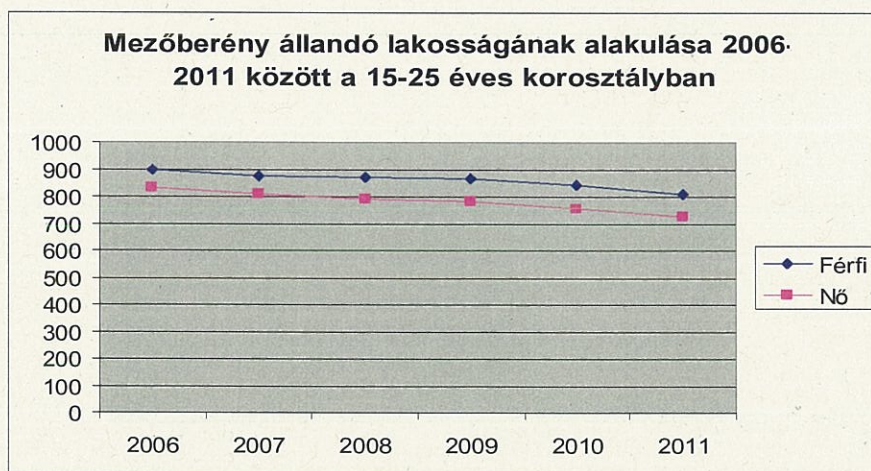
Mezőberény város **állandó népessége** 2012. január 1-jén: 10.817 fő. **Népsűrűség** 94/fő/km².

- A város lakónépességének és állandó népességének számát tekintve csökkenést mutatnak a 2006 és 2010 év közötti adatok. A lakónépesség szám 5 év alatt 326 fővel csökkent, az állandó népesség szám 203 fővel, amelyet az ábra is jól szemléltet.

Forrás: KSH 2010. adatok

- Mezőberény állandó lakosságának száma is csökkent a 15-25 éves korosztályban 2006-2011 között. A 2006 évben 1727 fő az adott korosztály (férfi és nő együttes összege), 2011. évben már csak 1536 fő.

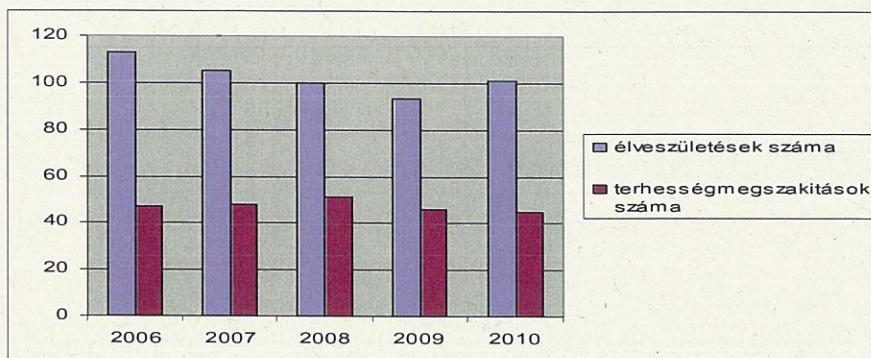

Forrás: KSH 2011. adatok

- A házasságkötések számában és arányában 2001 óta lényegében stagnálás tapasztalható. A fiatalok egyre később kerülnek „felnőtt” státusba: egyre később házasodnak, vállalnak gyereket.

A születések számának alakulása a településen:

2001. év	2002. év	2003. év	2004. év	2005. év	2006. év	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. év
103	92	98	85	101	113	102	105	102	103	92

Forrás: KSH 2010. adatok

- Egyre később fejezik be tanulmányaikat és lépnek ki a munkaerőpiacra, néhány marginalizálódott csoport kivételével.
- A házasságon kívül született gyermekek részaránya eléri a 35%-ot. Ezen szülések 85%-a hajadonoktól, 14%-a elvált nőktől származik. A felbomlott házasságok 73%-ában él kiskorú gyermek. Az eltartott gyermekek mintegy 84%-át neveli édesanyja, s csupán gyermekek 16%-a él édesapjával.
- A gyermeküket egyedül vállaló anyák aránya növekszik.
- A fiatalok lakáshoz jutása Mezőberényben önkormányzati támogatással jelenik meg. Pályázatok útján lakásokat építtetett a város, közel 113 lakást. A 113 db bérlakásból 12 db szociális bérlakás, 87 db költségalapú bérlakás. Fecskeházak, fészeklakások az első lakáshoz jutásban segítik a családalapítás előtt álló párokat. A 35 év alatti párok kedvezményes havi díjjal vehetik igénybe ezeket a lakásokat és a saját megtakarításuk az, ami segíti őket a későbbi **önálló lakásvásárláshoz**.

3. 2. Oktatás, képzés, tehetséggondozás, társadalmi mobilitás

- Az OECD által végzett PISA-vizsgálat szerint a magyarországi 15 éves tanulók ötöde alapvető olvasási készségekkel sem rendelkezik.
-

	Évfolyam			2010		2009		2008	
		Országos	Mező-berény	Országos	Mező-berény	Országos	Mező-berény	Országos	Mező-berény
Mate- matika	6. évf.	1486	1467	1498	1529	489	526	499	486
Szöveg- értés	6. évf.	1465	1460	1483	1459	513	510	519	523

	Évf.			2010		2009		2008		2007	
		Országos	Mező-berény	Országos	Mező-berény	Országos	Mező-berény	Országos	Mező-berény	Országos	Mező-berény
Mate-matika	8. évf.	1601	1571	1622	1583	484	463	497	503	491	453
Szöveg-értés	8. évf.	1577	1546	1583	1559	502	497	505	515	497	461

A telephely eredménye a tanulók CSH-indexének tükrében

Mérési terület	Évfolyam	Képzési forma	A tényleges eredmény a várhatóhoz képest	
			Országos regresszió alapján	A megfelelő képzési forma/településtípus telephelyeire illesztett regresszió alapján
Matematika	6.	ált. isk.	☹	☹
	8.	ált. isk.	☹	☹
Szövegértés	6.	ált. isk.	☹	☹
	8.	ált. isk.	☹	☹

- A telephely eredménye szignifikánsan magasabb a várhatónál
 A telephely eredménye nem különbözik szignifikánsan a várhatótól
 A telephely eredménye szignifikánsan gyengébb a várhatónál

Forrás: A Mezőberényi Kistérségi Általános Iskola Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Kollégium és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat 2011-2012. évi tanév munkájáról

- A magyar fiataloknak csak 1/3-a beszél valamilyen szinten legalább egy idegen nyelvet.
- A városban nemzetiségi (német) oktatás az általános iskolában és a két tanítási nyelvű Petőfi Sándor Gimnáziumban folyik. Évente átlag 100 tanuló német, 75 angol és 30 olasz nyelvvizsgával fejezi be a tanulmányait

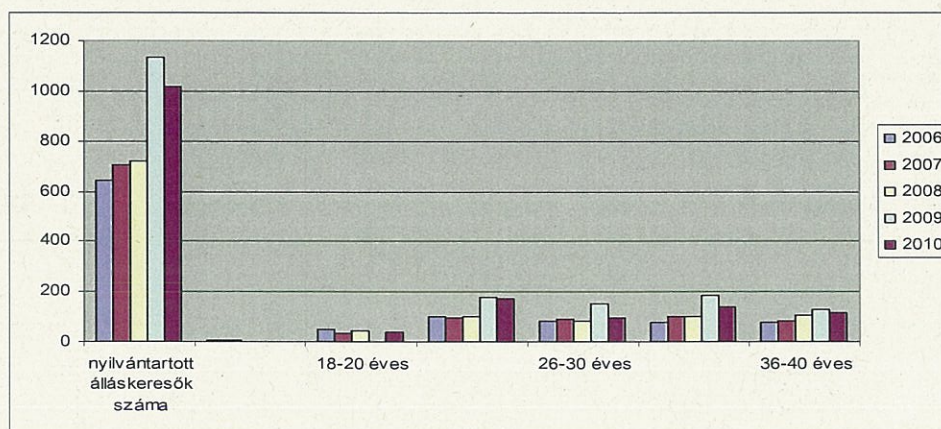
Nyelvtanulás 2011/2012. tanév Mezőberényben

Nyelvek/Évf.	9.	10.	11.	12.	13.
angol	54	130	114	94	114
német	41	111	88	73	85
olasz	0	27	32	31	39

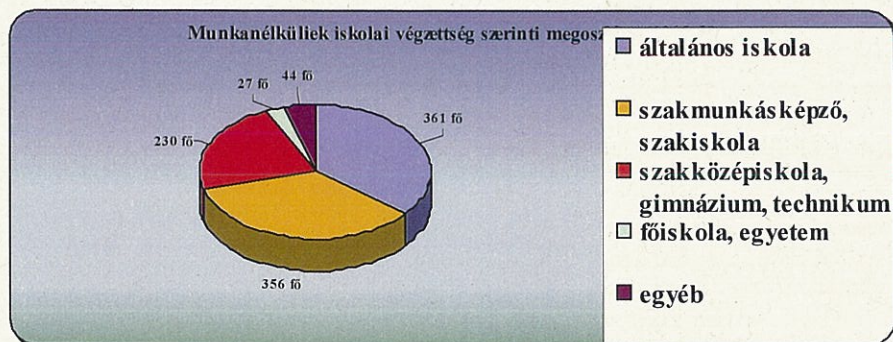
3. 3. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci helyzet

Munkaképes korú (18-65 év között) állandó népesség 2012. január 1-jén: 7.097 fő, ebből: 3.592 fő férfi, 3.505 fő nő. **Nyilvántartott állás keresők száma összesen 1018 fő**, ebből: 533 fő férfi, 485 fő nő.

- Magas a munkanélküliek száma. A be nem jelentett munkavégzés nagyobb arányban jellemzi a korosztályt, mint a felnőtteket.

- Az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező fiatalok elhelyezkedési esélyei sokkal rosszabbak, mint a diplomásoké, Mezőberényben nincs lehetőség nagyszámú műszaki diplomás foglalkoztatására.

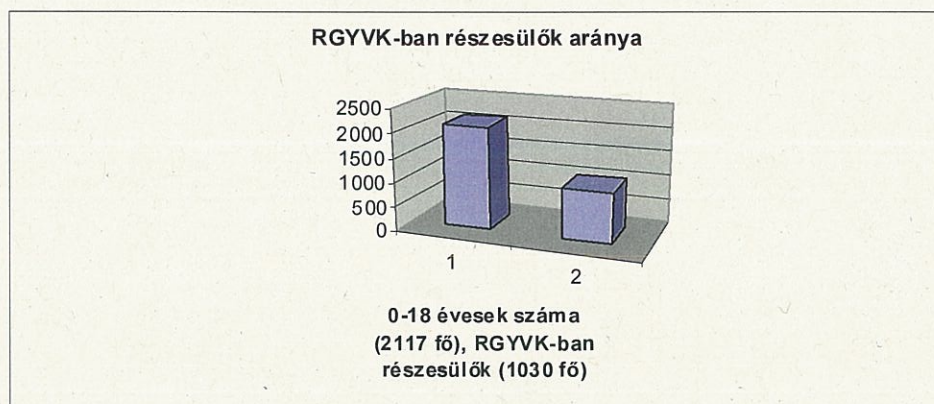
Forrás: Befektetőbarát Település dokumentum

- A legrosszabb helyzetben a legfeljebb 8 általánost végzett fiatalok vannak.
- A roma fiatalok elhelyezkedési esélyei lényegesen rosszabbak, mint a nem romáké.

3. 4. Marginalizálódás, kirekesztettség

- Magyarországon, a 20 éven aluli eltartottak közel egyötöde, 420 ezer fiatal él a szegénységi küszöb alatt.
- A Mezőberényben élő 0-18 éves gyermekek **48,65%-a** jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre. A megelőző évhez képest emelkedett a támogatásban részesülők száma.

Forrás: Beszámoló a 2011. évi gyermekvédelmi feladatok ellátásáról

- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők közül halmozottan hátrányos helyzetű gyermek 413 fő, amely a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők 40,09 %-a.
- A 0–15 év közöttiek 25,2%-a, a 16–24 év közöttiek 18,3%-a szegény. A gyermekes háztartások 20,5%-a szegény.
- A szegénységben élő háztartások nagy részében legalább három eltartott gyermek van.
- Fogyatékossgal él a lakosság 5,7%-a.

3. 5. Ifjúság és egészség

- Az életesélyek indikátoraként használt születéskor várható élettartam mindkét nemnél növekszik.
- A fiatal felnőtt korosztályok egészségi állapota jónak mondható. Az életvitelt negatívan befolyásoló vagy tartós korlátozást jelentő betegségek alig fordulnak elő. A leggyakoribb betegségek a hátgerinc-deformitások, a látási problémák és az asztma.
- A serdülőkori halálozás okai között a statisztikák élén mindkét nemnél a balesetek és az öngyilkosság állnak.
- Az alkohol, a drog terjedése figyelhető meg az utóbbi években.
A droghasználat növekvő tendenciája mellett lényeges probléma, hogy rendkívül előretolódott a drogokkal való első találkozás időpontja: a kipróbálás életkora egyre inkább a középiskolás évek kezdeti szakaszára (14-16 éves korra) tehető.
- A gyermekjóléti szolgáltató adatai szerint megjelent problémák típusai az ellátott gyermekek száma szerint:

Megnevezés	Kezelt problémák száma	Érintett gyermekek száma (fő probléma szerint)
1. Gyermeknevelési	1841	20
2. Anyagi (megélhetési, lakhatási)	1840	11
3. Szülők vagy család életvitele	1103	34
4. Magatartászavar, teljesítményzavar	1044	23
5. Családi konfliktus	924	21
6. Szülői elhanyagolás	385	28
7. Szenvedélybetegség	175	4
8. Beilleszkedési nehézség	145	3
9. Fogyatékoság, retardáció	128	11
10. Családon belüli bántalmazás	46	5
Összesen:	7571	160

Forrás: Beszámoló a 2011. évi gyermekvédelmi feladatok ellátásáról

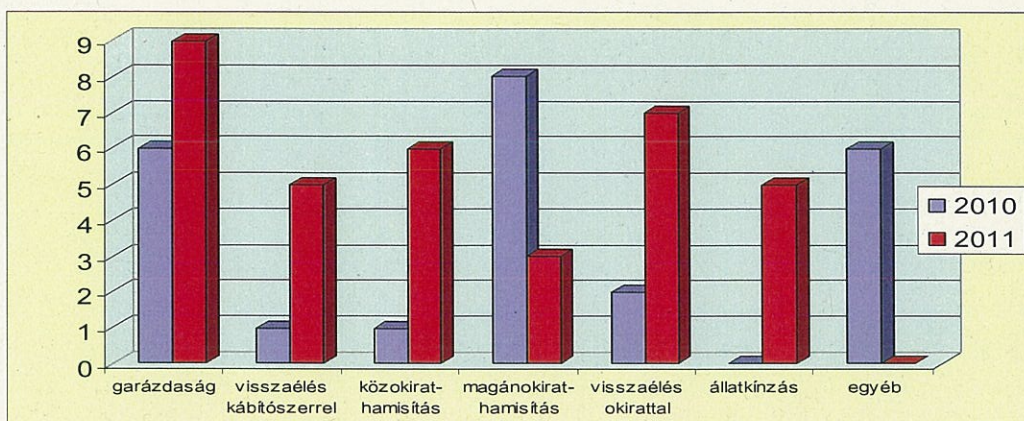
3. 6. Ifjúság és bűnözés, devianciák

- A magyar statisztikák szerint magas a fiatalok veszélyeztetettsége: a 15–18 évesek korosztályából, minden tízezer személyből 39, a 25–29 évesek korosztályából 41 személy vált erőszakos bűncselekmény áldozatává.
- A bűncselekmények elkövetőire vonatkozó adatok az alábbiak szerint alakultak Mezőberényben és mutatói a korosztály szerinti megosztásnak.

Forrás: Beszámoló a Mezőberényi Rendőrőrs 2011. évi tevékenységéről

	férfi	nő	1 - 13 éves (gyermekkorú)	14 - 17 éves (fiatalok)	18 - 24 éves	25 - 59 éves	büntetlen előéletű	többszörös visszaeső	különös visszaeső	visszaeső	helyi állandó lakos	átutazó
2010	109	17	0	14	40	71	90	5	3	3	64	18
2011	95	17	2	11	24	70	91	0	0	2	77	9

- A visszaélés kábítószerrel bűncselekmény 2010. évben a közrend elleni bűncselekmények 4,1 %-át, míg 2011. évben 14,2 %-át tette ki. Visszaélés kábítószerrel bűncselekmény 2010. évben 1 esetben, míg 2011. évben 5 esetben történt.

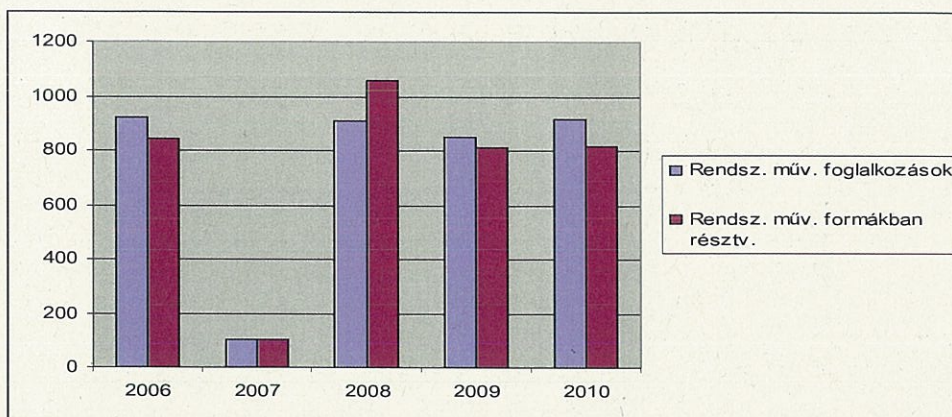

Forrás: Beszámoló a Mezőberényi Rendőrőrs 2011. évi tevékenységéről

- Ugyanakkor megállapítható, hogy a korosztályokhoz tartozók által elkövetett büntetendő cselekmények jelentős része kisebb súlyú, jellemzően vagyon elleni cselekmény.

3. 7. Közösség, részvétel, közélet

- A politikai intézményrendszer egyes elemei iránt nagyfokú bizalmatlanság nyilvánul meg.
- A közeleti aktivitás fontos dimenziója a civilszervezeti tagság. A fiatalok kevesebb, mint hatod része rendelkezik valamilyen szervezeti tagsággal (15%). A legpreferáltabbak a sportegyesületek, a sportklubok és az egyházi szervezetek. A még értelmezhető sávban találhatók a kulturális, hagyományőrző csoportok, valamint a diák- és az önkéntes szervezetek.
- Településünkön, nyilvántartásunk szerint 57 civil szervezet működik, mely elsősorban kulturális, szociális, sport, egészségügyi és egyéb szabadidős területen tevékenykedik. Ezen belül megközelítőleg 15 civilszervezet tagságának többségét teszi ki az érintett korosztály.
- A tagsági viszonyrendszerben nem lévő többség elsősorban az érdektelenséget, valamint az idő hiányát jelöli meg távolmaradási okként.
- A 14-29 éves generáció országosan 29%-a végez tágan értelmezett önkéntes munkát.
- A városban 2008-tól a közművelődési intézmények száma öt. A rendszeres művelődési foglalkozások száma illetve a rendszeres művelődési formákban résztvevők száma mutatja az utóbbi öt évben a település művelődésének helyzetét.

Forrás: KSH 2010. adatok

4. Vízió

A koncepció segít abban, hogy Mezőberény város fiataljai megismerjék a város demokratikus közeletének rendszerét. Beilleszkedhetnek, és tudatosan szerepet vállalhatnak a város közeletében, saját érdekeik érvényesítése és a város közeletének javára. Kialakulhatnak és megerősödhetnek a fiatalok helyi közösségei, melyek szervezik, irányítják és elvégzik a helyi ifjúság életéhez kapcsolódó feladatokat.

Kezdeményezhetik a kapcsolatfelvételt és a közös munkát az ifjúság életét érintő kérdésekben, a városi önkormányzattal.

A közösségért végzett munkát értéknek tekinthetik, részt vállalhatnak a helyi célokat érintő kezdeményezések megtervezésében, szervezésében, megvalósításában.

Együttműködhetnek a település más civil szervezeteivel és az önkormányzattal egyaránt. Felvehetik a kapcsolatot más települések ifjúsági szerveződéseivel, hazai és nemzetközi szinten egyaránt.

5. A koncepció átfogó céljai.

- Az ifjúság társadalmi beilleszkedésének, érvényesülésének segítése.
- Az ifjúsági kezdeményezések, tevékenységek fenntartható fejlődésének biztosítása.
- Az ifjúságban rejlő erőforrások aktivizálása; a passzivitás, érdektelenség felszámolása.
- A helyi ifjúság érdekképviselőiteinek megerősítése.
- Ifjúsági szervezetek aktív szerepvállalásának erősítése a város közeletének ifjúságot érintő kérdéseiben.
- A kapcsolatok, együttműködések erősítése a helyi ifjúság tagjai, képviseleti csoportjai és a helyi intézmények, civil szervezetek között.
- A helyi ifjúsági szervezetek kapcsolatainak erősítése a területi és régiós ifjúsági szervezetekkel.
- Szerepvállalás az országos ifjúságpolitikai célok megvalósításában.
- Az ifjúság esélyegyenlőségének megteremtése, a személyek, csoportok leszakadásának, szegregációjának megszüntetése.

6. A Koncepció specifikus céljai

6. 1. A sikeres társadalmi integrációhoz szükséges környezet fejlesztése

6. 1. 1. Gyermekvállalás, család

- A gyermekvállaláshoz, gyermekneveléshez szükséges társadalmi, gazdasági, mentális feltételek megteremtésének segítése helyi lehetőségek figyelembe vételével. A gyermekvállalás és a karrier összehangolhatóságának segítése, a gyermekek napközbeni ellátási rendszerének erősítésével.

Bölcsőde férőhely és igénybevételi adatai Mezőberényben

Év	Férőhelyek száma (fő):	Igénybevevő gyermekek száma az év folyamán (fő):
2002.	30	60
2003.	30	61
2004.	30	60
2005.	30	45
2006.	30	52
2007.	30	59
2008.	30	67
2009.	30	66
2010.	30	63
2011.	56	73

Forrás: Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

- Az oktatás, a fiatal közösségek részére szervezett programok keretein belül erősíteni kell az ifjúság azon kompetenciáit, melyek a kiegyensúlyozott, boldog családi életet segíti elő. A hagyományos családmódel értékeinek erősítése.
- Szexuális felvilágosítás a nemi betegségek megelőzésére, a nem kívánt korai terhességek megelőzése.
- A gyermekek családban történő nevelésének elősegítése, családgondozás, családsegítés.
- Családon belüli konfliktusok megelőzése, feloldása a védőnői, családsegítő szolgálat erősítésével. Gyermeket vállaló fiatalokból önszervező csoportok szervezése.

Személyi feltételek alakulása a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnál 2011. évben:

Létszám (fő)	Képesítés
6	- Szociális munkás - Szociális munkás és kapcsolatügyeleti mediátor - Mentálhigiénés szakember és kapcsolatügyeleti mediátor - Szociális munkás és kapcsolatügyeleti mediátor - Humán erőforrás-szervező 4 órában művelődésszervező

- Segíteni kell az egyedül maradt szülőket a gyermekek nevelésében.
- Családsegítő szakemberek felkészítése speciális ifjúságsegítési feladatokra.
- Szükséges a tájékoztatás hatékonyságának a javítása, az információk sokkal eredményesebb eljuttatása, különösen azokhoz, akik szegénységük, fogyatékuk, kirekesztettségük miatt hátrányt szenvednek e téren.

6. 1. 2. Önálló egzisztencia megteremtésének segítése, munkavállalás

- A fiatalok munkavállalásának, otthonteremtésének elősegítése. Fiatalok lakáshoz jutásának támogatása. Első lakáshoz jutás segítése, letelepedést támogató önkormányzati politika. Önkormányzati bérlakások számának növelése, szociális céllal.
- Egyéni készségek, kompetenciák és ambíciók elemzésén alapuló, a képzések munkaerő-piaci sikerességét objektíven feltáró, hatékony pályaaorientációs tanácsadó rendszer fejlesztése szükséges a közoktatásban.
- Ösztönözni kell a közoktatásban a gazdasági, pénzügyi, munkaerő-piaci ismeretek elsajátítását, tapasztalatok szerzését.
- Munkaerőpiacra történő belépés és helytállás segítése: a képzés és munkaerőpiac szereplői közötti kapcsolat javítása a rendelkezésre álló önkormányzati eszközökkel.
- A fiatalok vállalkozóvá válásának támogatása, az új ötletek megvalósításán, karrierük elindításán keresztül, az egész település gazdasági és szociális fejlődéséhez hozzájárul.
- Fiatalok munkatapasztalat szerzésének érdekében az önkéntes tevékenység lehetőségeinek megteremtése, civil szervezetek, intézmények, munkaadók bevonásával.
- A tájékoztatás bővítése, a meglévő lehetőségek jobb kihasználásával. A fiatalok naprakész ismereteinek növelése az elhelyezkedés lehetőségeiről, azokról a végzettségekről, szakképesítésekről, melyek segíthetik elhelyezkedésüket.
- Meg kell könnyíteni önkormányzati eszközökkel (is) a fiatalok által indított vállalkozások működtetését, fenntartását.

6. 1. 3. Esélyegyenlőség, szolidaritás:

- A kirekesztettség felszámolásában alapvető cél, hogy az ifjúsági korosztály tagjai cselekvően utasítsák el a hátrányos megkülönböztetés minden formáját. Lehetőséget kell teremteni, hogy megismerkedjenek a hátrányos helyzetben lévők, életkörülményeivel, szociális problémáikkal.
- A kortárs csoportok véleményformáló erejét aktívan ki kell használni, a segítőszemlélet kialakításában.
- A fogyatékkal élők beilleszkedésének segítése, a teljes akadálymentesítés megteremtésével, hogy elérhessék az átlagra jellemző életkörülményeket.
- Az ifjúságot be kell vonni az élethelyzetükre hatással lévő döntések meghozatalába (ifjúsági ügyek, gyermekvédelem, szociális szolgáltatások).
- Gyermekszegénységből fakadó kirekesztés felszámolása.
- Az életesélyeket romboló devianciák előfordulásának csökkentése.

- Oktatás területén a Halmozottan Hátrányos Helyzetű (HHH) tanulók lemorzsolódásának csökkentése. A képzettségi szintjük emelése. Az iskolarendszert elhagyók oktatásba történő visszavezetése.
- Egyéni tanulási lehetőségeink fejlesztése (tehetséggondozás, felzárkóztatás). Kiemelten fontosak az egyéni tanulási utak a kivételes képességűek és a tanulási problémákkal küzdők, különösen az alapfokú oktatást funkcionális analfabétaként befejezők esetében.
- Fogycatékossággal élő gyermekek, serdülők, fiatalok szüleinek, családtagjainak mentálhigiénés támogatása.
- Az érintett területen működő civil szervezetek munkájának segítése.

6. 2. Az ifjúsági korosztályok és közösségeik érvényesülésének elősegítése

6. 2. 1. Tanulás és környezete

- Versenyképes tudás biztosítása, az önálló élethez szükséges képességek fejlesztése.
- A városban lévő lehetőségek biztosítása az élet minden területére kiterjedő tanulás folyamatához.
- Az OECD által végzett PISA-vizsgálatokban jobb mutatók elérése.
- Személyközpontú nevelési módszerek előtérbe helyezése, tartalmi és módszertani megújulás biztosítása a kulcskompetenciák fejlesztésének érdekében.
- Konfliktuskezelés, alternatív vitarendezési módszerek oktatása, alkalmazása a szélsőséges viselkedés problémáinak kezelésére.
- Diákközpontú, tanár, tanuló, szülői együttműködésén alapuló, demokratikus, a családi háttér helyzetétől függetlenül, színvonalas oktatás biztosítása.
- A közoktatás intézményekben segíteni és elismerni kell azokat a tevékenységeket, melyekkel a diákok a közéletben és a civil szférában vállalnak önkéntes tevékenységet.
- A testvérvárosi kapcsolatok fejlesztése az oktatási intézményekben, az ifjúság idegen nyelvi kommunikációjának és társadalmi mobilitásának fejlesztése érdekében.
- Ösztönözni szükséges az alternatív vitarendezési, konfliktuskezelési eljárások minél szélesebb körben történő megismertetését, alkalmazásuk kiterjesztését a közoktatás minden területén.
- Az iskolák segítségével elő kell mozdítani az ifjúsági korosztályok tagjai és közösségei közötti kapcsolatok fejlődését.
- A közoktatásban továbbra is kiemelten kell kezelni az idegen nyelvismeret fejlesztését.
- A kiemelkedő tanáregyéniségek megbecsülése és pedagógiai képességeik hasznosulása érdekében hatékony motivációs és elismerési mechanizmusokat szükséges alkalmazni.
- A rendelkezésre álló eszközökkel támogatni kell a magyarországi és határon túli magyar oktatási intézmények közötti szakmai, módszertani, szabadidős kapcsolatok kiépítését, fejlesztését.
- Ösztönözni kell az egészséges, mozgás-gazdag életmód kialakítását az ifjúság körében.
- A tanulás és információkeresés technikája elsajátításának támogatása – önálló tanulás képességének fejlesztése a formális és a nem formális képzések keretei között.

6. 2. 2. Kultúra értékteremtése, elérhetővé tétele

- Segíteni kell és elismerni a fiatalokat abban, hogy elfogadják és gyarapítsák a helyi (binnen a nemzetiségi), a nemzeti és az európai kultúrát.
- A toleranciát, mások elfogadását erősítő rendezvények számának növelése.
- Az ifjúság alkotó módon vegyen részt a helyi társadalmi-kulturális viszonyok alakításában.
- Kulturális fogyasztási lehetőségek növelése, gazdagítása, az ifjúsági korosztály értékrendszerének, szocializációjának, alapvető kompetenciának fejlesztése érdekében.
- A fiatalok azon csoportjait, mely passzív kultúrafogyasztó, el kell mozdítani az aktív részvétel irányába.
- Erősíteni kell az információs kommunikáció fiatalok számára elérhető, általuk használt formáit.
- A közgyűjtemények digitalizálásával, tudástárak kialakításával és ezek hozzáférhetőségének biztosításával lehetőséget kell teremteni a helyi, a nemzeti kulturális vagyont megismerésére. A virtuális szolgáltatások mellett ösztönözni kell az ifjúság hagyományos kultúrafogyasztását is.
- A kultúrával (művészetekkel, tudománnyal), illetve a kultúráközvetítéssel foglalkozó intézmények alkalmassá tétele és ösztönzése az ifjúsággal kapcsolatos speciális feladatok ellátására, megoldására.
- Ösztönözni kell olyan szórakozási lehetőségeket, amelyek kifejezetten a kiskorúak számára nyújtanak lehetőséget, nem az éjszakai órákban, drog, alkohol és dohányárak fogyasztásának kizárásával.
- Szükség van olyan (nem csak online) felületekre, amelyek teret biztosítanak a korosztályok tagjai által létrehozott kulturális tartalmaknak.
- A testvérvárosi kapcsolatokon belül kulturális cserék, ifjúsági turizmus, ifjúsági csere üdülések szervezése.
- Elő kell segíteni az ifjúságnak készülő kulturális alkotások műsorba állítását a médiában is.
- Ösztönözni kell a csereprogramokat és együttműködések a magyarországi és határon túl élő magyar fiatalok közösségei között.
- Fejleszteni kell az ifjúsági turizmus lehetőségeit az országhatáron belül.

6. 2. 3. Tudatosság és társadalmi integráció

- Az ifjúsági korosztály közösségi és egyéni felelősségtudatának fejlesztése, ifjúsági közösségek fejlesztése.
- Alapvető fontosságú a pozitív önkép kialakítása egyénenként, ifjúsági közösségeknél egyaránt.
- Egyéni és közösségi kompetenciák fejlesztése, figyelemmel a szociokulturális környezetből eredő hátrányok csökkentésére.
- A korosztályt érő negatív társadalmi hatások elkerülését segítő kompetenciák fejlesztése.
- A társadalmi tudatosság fejlesztésének fókuszában kell, hogy álljon az érintettek egészségét veszélyeztető jelenségek elleni küzdelem (pl. iskolai erőszak,

játékszenvedély, függőségek és szenvedélybetegségek, HIV-vírus és más nemi úton terjedő betegségek).

- Kiemelt feladat a környezettudatos magatartás elterjesztése, emellett a kritikus, szelektív és kreatív médiahasználat fejlesztése.
- Törekedni kell, hogy az ifjúsággal foglalkozó szakemberek ne csak képzettségük, hanem a személyiségjegyeiknek megfelelő feladatokat végezzenek, gondot kell fordítani képzésükre.
- Az ifjúság egészségtudatosságának fejlesztése, az egészséges életmódot biztosító intézmények rendszerének fejlesztése.
- Az egészséget veszélyeztető jelenségek elleni küzdelem.
- Gazdasági és társadalmi szempontból egyaránt a megelőzés a leghatékonyabb, legolcsóbb. Az ifjúságnál lehet a legmélyrehatóbb eredményeket elérni.
- A szabadidősport, a versenysport, a turizmus lehetőségeit biztosító helyi szervezeti és intézményi háttér fejlesztése.
- Olyan programokra van szükség, amely a tudatos jogkövető magatartást, a tetteikért való felelősség kérdéskörét preferálja (elkövetővé válás megelőzése), valamint megoldásokat nyújt a sértetté, áldozattá válás elkerüléséhez.
- Fogyatékkal élők részére teljes körű fizikai és kommunikációs akadálymentesítés.
- Ifjúsági szolgáltatások, katalizátor szerepének erősítése, a gyermek és ifjúságvédelmi, szociális szolgáltatások együttműködésével.
- Az ifjúság közéletben való részvételét helyi szinten, a mindennapokban kell realizálni.
- Lehetőség biztosítása tapasztalatok, önbizalom megszerzésére, szükséges a megfelelő jogi és strukturális keretek biztosítása.
- Az ifjúság képviselőitől vállalkozó fiatalok véleményének kikérése, meghallgatása, a döntésekbe való beépítése. Az ifjúság közösségi aktivitását bemutató, működő mintákat széles körű bemutatása.
- A formális és nem formális ifjúsági közösségek aktivitását, szakemberek segítségével, a helyi társadalomépítő, közösségi folyamatokba való bekapcsolásukkal kell segíteni.
- Az ifjúság szabadidejének közös eltöltésére helyet biztosító közösségi terek fejlesztése.

6. 3. Az ifjúsági szakma és az ifjúsági civil szervezetek munkájának segítése

6. 3. 1. Civil ifjúsági kezdeményezések erősítése

- Tevékeny módon be kell vonni az ifjúsági szervezeteket a korosztályukat érintő döntési folyamatokba. A közösségi munkában való részvételük azt jelenti, hogy lehetőséget kapnak a felelősség és kötelezettségvállalásra, cselekvő magatartásra.
- A feladatellátásban való részvételük pontos szabályozása, működésük anyagi hátterének pontos meghatározása a tudatosan tervezett munkához.
- Az ifjúsági szervezeteket, fel kell készíteni a feladatellátásban való részvételre, képzések által, kapacitásaik fejlesztésével.
- Meg kell határozni a feladatellátásban részt vevők (önkormányzat, valamint önkormányzati intézmények) kompetenciahatárait, a szolgáltató szervezeteknek való feladatátadás feltételeit és mechanizmusait. Biztosítani kell, hogy feladatátadás csak forrásátadással egyszerre valósulhasson meg.

- A helyi önkormányzatoknak feladata, hogy hozzon létre ifjúsági ügyekkel foglalkozó önálló szervezeti egységet vagy ifjúsági ügyekért (is) felelős munkatársat alkalmazzon, és folytasson társadalmi párbeszédet a korosztállyal.
- Ösztönözni kell a szakmák, intézmények, szektorok, továbbá az állami és önkormányzati szervek, a civil szerveződések, az egyházi és nonprofit intézmények javuló együttműködését.
- Támogatni kell minden olyan kezdeményezést, amelyek megvalósításának célcsoportjai hátrányos helyzetű fiatalok.
- Az ifjúsági információs szolgáltatások fejlesztése.

6. 3. 2. Ifjúsági célú erőforrások bővítése

- Áttekinthető támogatási rendszerre van szükség a működés támogatására, áttekinthető tevékenységi szempontok szerint az ifjúsági kezdeményezések ösztönzésére.
- Meg kell keresni a lehetőséget nem önkormányzati támogatások minél nagyobb arányú bevonására.(pályázatok)
- Az ifjúsági szervezeteket fel kell készíteni a piaci szereplőkkel való együttműködésre.

6. 3. 3. Ifjúságügyi, szakmai munka

- A különböző önkormányzati koncepciók, rendeletek „összehangolása” ifjúságpolitikai szempontok alapján.
- Cselekvési terv kidolgozása az ifjúsági koncepció alapján.
- A gyermek és ifjúsági érdekek, jogok érvényesülésének segítése.
- Az ifjúsággal foglalkozó szakembereknek egymást segítve, az erőforrásokat egyesítve, hatékonyan kell a problémákat megoldani, a lehetőségeket kiaknázni.
- Meg kell találni minden szakterületen azokat a kapcsolattartó személyeket, akiket az ifjúság is elfogad segítőnek, akiket képesítésük és személyiségük alkalmassá tesz erre a feladatra.

7. Összegzés

SWOT analízis

Erősségek	Gyengeségek
• önálló életkezdés segítése (fészeklakás..) • a kornak megfelelő oktatás és képzés biztosítása (mind az iskolákban, mind az iskolarendszeren kívüli képzésekben, tanfolyamokon, klubokban). • új oktatási, nevelési módszerek elterjesztése, pedagógusok felkészítése • a nemzetközi ifjúsági és szakmai együttműködési formák, az ifjúsági cserék, a testvérvárosi kapcsolatok	• a munkaerő piaci lehetőségek • ifjúsági közösségi terek hiánya (kocsmák) • passzív, otthoni szabadidő eltöltés megjelenése • nincs hatékony információáramlás • szegregált ifjúsági csoportok • szakmai gyakorlat megszerzése helyben • média lehetőségeinek nem megfelelő kihasználása • a fiatalok életminőségére vonatkozó adat-információgyűjtések, elemzések és

támogatása • sportolási lehetőségek biztosítása –a káros szenvedélyekkel, és a deviáns viselkedésformákkal szemben • szabadidő aktív eltöltésére alkalmas területek, sportpályák • tehetségkutatás, tehetséggondozás • fiatalok megkülönböztetés nélkül hozzáférhetnek a szolgáltatásokhoz	kutatások hiánya. • akadálymentesítés hiánya
Lehetőség • otthonteremtés elősegítése • közösségek fejlesztése • célcsoport és az őket segítő kommunikációjának erősítése • ifjúsági szolgáltatások elérhetőségének, hozzáférhetőségének további biztosítása • szakmai-módszertani támogatás biztosítás (ifjúsági vezetők, csoportok, programszervezők) • kultúráközvetítéssel foglalkozó intézményeket ösztönözni kell az ifjúsággal kapcsolatos speciális feladatok, szolgáltatások ellátására • önkéntes munka ösztönzése	Veszélyek • település elhagyás, • családi kapcsolatok megszakadása • külföldi munkavállalás-elköltözés • pszichés kiégés „nihilizálódás” öngyilkosság • alternatív, látszattmegoldásokba menekülés (alkohol, drog) • válás • alacsony gyermekvállalás, emelkedő terhesség- megszakítás • emelkedő munkanélküliség • nagyobb városok vonzása (a munka, az áru kínálat hiánya miatt)

A SWOT analízis mutatja a már meglévő erősségeket, melyek jelen vannak a településen, mutatja azokat a lehetőségeket, melyek erősítésével további lépések tehetők a fiatalok helyzetének javításában. A gyengeségek és a veszélyek ellen sok esetben a település önmagában tehetetlen.

A koncepció maradéktalan megvalósulása érdekében elengedhetetlen **cselekvési terv** elkészítése.

8. Záró rendelkezések

- A Mezőberény Város Ifjúsági Koncepcióját a képviselő-testület a /2012. (VIII. 27.) sz. határozatával fogadta el.
- A koncepció részét képezi az 1. sz. melléklet.

Az elfogadott koncepció felügyelete folyamatos, felelőse az Oktatási és Kulturális Bizottság.

Mezőberény, 2012. augusztus 17.

Körösi Mihály
Okt. és Kult. Biz. elnök

01

1. sz. melléklet

Körzet korfa
Mezőberény

Korcsoport
Állandó lakosság 0-110 éves

összesen (10792)

